

Ciriacus 9/11. XII. 29. d. u. 6. 55p.

H. Nagy

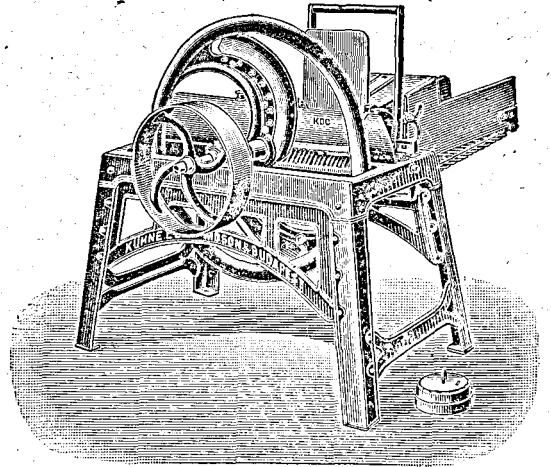
ERDÉLYI GAZDA

XLVI. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1914. DECEMBER 27.

52. SZÁM.

Idénygépek: Szecskavágók, répavágók, hengeres és tárcsás darálók, tengerimorzsolók ^{kézi- és erőhajtásra,} olajpompák, szatörők, gyökmosógépek, takarmányfűllesztők stb. ::

„RÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t. **MOSON.**

Főraktár:

Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 59.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

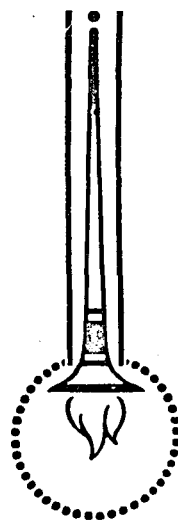
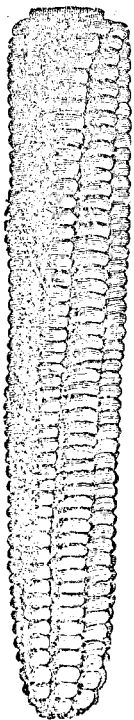
Teljes

Takarmánykészítő berendezések és tejgazdasági felszerelések.

2012

Vetőmagnak alkalmas TENGERIBŐL

mintázott ajánlatokat kér az

Erdélyi Gazda Társaság

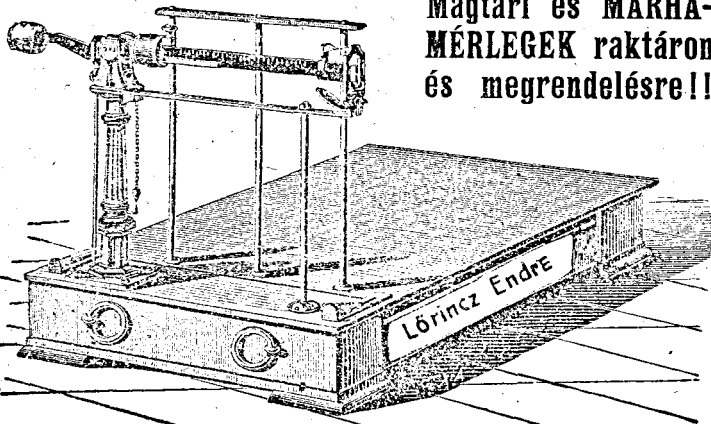
Kolozsvár, Attila-utca 10. szám alatt.

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGKÉSZÍTŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

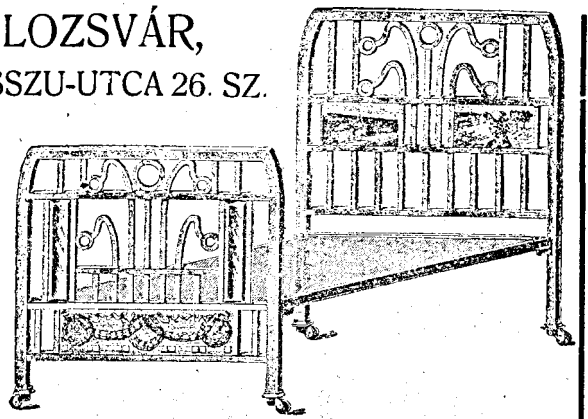
3111

Magtári és MARHAMÉRLEGEK raktáron és megrendelésre!!

ELVÁLLAL:

Vas és fémből előállítható szakmájába vágó minden munkát. Kórházak, szállodák, gazdaságok, istállók, tehénészetek stb. fa, vagy fémbutorral való berendezését. Folyósó, lépcső és sátrak készítését. Gazdasági és kerti kerítéseket. Kerti butorokat és sátrakat. Réz- és vaságyakat és butorokat, stb.

Költségvetéseket és rajzokat kívánatra díjtalanul
Pontos időre szállítás! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mű-
trágyaféléket ajánl a

2769

**Műtrágyát
Értékesítő
Szövetkezet**
Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a
32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.
**Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZO-
intézet** Kérjen ajánlatot

A KOLOZSVÁRI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzintézete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjai 1.302.692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott.

Aruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám. 2004

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kamatozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza. Leszámítol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapírokat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönöket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapírokat és idegen pénzeket vagy azok vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl.

Díjmentesen bevált szelvényeket és átvész megőrzés végett értékpapírokat, betéti könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok aruraktáraiba be vannak tárolva.

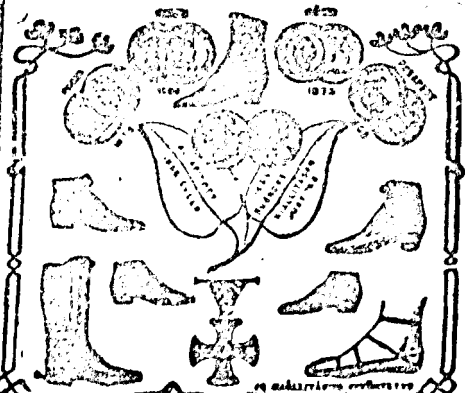
Aruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Főhivja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhelyben a legjobb anyagból, legújabb divatszerint készült közkedveltségű
férfi és női cipőraktárára

2019

Megrendelés után készít amerikai és francia, vagy bármely tetszés szerinti faconu cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével eszközöltenek. — Kiváló tisztelettel: Matutsek József.

ELADÓ

teljesen üzemképes állapotban levő

mezőgazdasági gépek.

3152

Részletezés:

Máv. 8 lóerejű locomobil, cséplő szekrény, vas-kazalozó, Stibor rendszerű körfűrés, tűzfecskendő	6000 kor.
1 drb. Record lóhere cséplő	1200 „
1 drb. Hofherr és Sch. féle hereszórókészülékkel 21 soros Viktoria vetőgép	320 „
1 drb. Hofherr és Sch. féle hereszórókészülékkel 19 soros Viktoria vetőgép	290 „
1 drb. Hofherr és Sch. féle hereszórókészülékkel 17 soros Viktoria vetőgép	260 „
16 drb. Kettőseke, Howarth-féle à 30°	480 „
2 drb. Vasborona, háromtagu à 50°	100 „
1 drb. Aratógép, kéveköttős, M ^c Cormick-féle	500 „
3 drb. Szénagyűjtő lógereblye à 70°	210 „
1 drb. Répavágó Hofherr és Sch. féle „TCE“ à 60°	60 „
1 drb. Szelelőrosta	40 „
4 drb. Egytagu fahenger à 15°	45 „
1 drb. Felfedeltű sárga kocsi	300 „
1 drb. Nyitott barna kocsi	200 „
1 drb. Lószán	80 „
1 drb. Gyapjufésülő	600 „
1 drb. Szeckavágó burokkal	100 „
14 drb. Faborona à 10°	140 „

Érdeklődőknek közelebbi felvilágosítást ad az
ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG
Kolozsvárt, Áttila-u. 10. levélileg vagy telefonon (158. sz.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
½ ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10 SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szózat a magyar gazdasághoz. <i>Bujanovics Sándor</i>	485
Darányi karácsonyi cikke	485
Kormányintézkedések	486
Vegyes közlemények	487
Hírdetések.	

Kérjük a jövő évi előfizetéseket beküldését.

Szózat a magyar gazdasághoz.

Írta: *Bujanovics Sándor*, az OMGE elnöke.

Bár a háborús viszonyok kedvezőtlen hatását egész közgazdaságunk egyformán érzi, legnagyobb súlyjal mégis azokra a polgártársakra nehezedik az, akik az ország északkeleti részeiben a háboru borzalmainak közvetlenül ki vannak téve, akiknek otthonát az ellenséges hadak elfoglalták, vagy feldúlták, akiknek életét és vagyonát az ellenség fegyveres keze kimélettlenül fenyegeti. Pedig az ország ez amúgy is legszegényebb részeinek szerencsétlen lakosságát az utóbbi években amúgy is temérdek elemi csapás látogatta meg s már a háboru kitörése előtt is inséget szenvedtek, amelyet az állam segítő keze csak alig tudott enyhíteni.

Teljes együttérzésünk kíséri szerencsétlen honfitársaink szomorú sorsát, a kiknek egyedüli vigasztalásuk csak az lehet, hogy a háboru befejezte után a hállás nemzet első kötelességének kell, hogy ismerje az ő kárpótlásukat. Feldúlt otthonaik helyreállítása és szerény gazdasági üzemeiknek a rendbehozatala a mi feladatunk, amelyet az övékhez hasonló áldozatkészséggel fogunk teljesíteni.

A nemzet színe-java a harcúterem küzd éretlenség és jövőnkért, de akik fegyvert nem foghattunk s ilthon kellett, hogy maradjunk: nagy és fontos feladatok várnak mi reánk is. A háboru nemcsak diadalmas fegyvereink fogják megvívni, hanem szakadatlan és szorgalmas gazda-

sági tevékenységünk is, amelynek feladata elsősorban hadban álló csapataink minden szükségletéről és táplálásáról gondoskodni s egyúttal a polgári lakosság megélhetését elegendő élelmiszertermelésével és a munkalehetőségek lehetőségének szaporításával biztosítani.

Nem szabad megengedni, hogy a hadbavomultak gazdasági parlagon heverve elpusztuljanak, hanem kétszeres erővel kell arra törekedni, hogy a termelés munkája a háboru folyamata alatt is fennakadás nélkül folyjon, hogy amidőn hadbavomult fiaink és testvéreink ismét visszatérnek otthonukba, beszámolhassunk nekik, hogy a háza fennmaradásáért nemcsak ők harcoltak hősi módon, hanem az otthonmaradottak is híven sáfárkodtak a háza jóllétéért, a gazdasági munka eszközeivel.

A gazdasági egyesületeknek, gazdasági köröknek és szövetkezeteknek most legfőbb hivatásuk: felvilágosítani a gazdanépet, legfőbb hivatásuk felvilágosítani a gazdanépet legszélesebb rétegeit kötelességükről és minden vármegyében, minden járásban és minden községben szervezni és buzdítani a gazdanépséget arra, hogy a gazdasági munkálatokat lehetőleg jól, legalább is az eddigi mértékben elvégezzék és ezáltal a jövő évi termést biztosítsák és a kellő munkalehetőségről a mezőgazdaság körében gondoskodjanak.

A gazdasági egyesületi szervezetek mellett különösen a tanult, módosabb gazdák feladata a maguk körében buzdítással, felvilágosítással és tanácsadással, különösen pedig példaadással arra törekedni, hogy egyetlen arravaló barázda se maradjon bevetetlenül és egyetlen munkáskéz se maradjon munka nélkül.

Erre a tanító, buzdító, szervező munkára hívom fel ma a gazdasági egyesületeket és az azokban tömörült gazdátársaimat. Ennek a munkának a sikeres teljesítése épen olyan kötelesség és épen olyan dicsőség, mint hazánk határainak, fennállásának és becsületének megvédelmezése a fegyverek erejével.

Minden áldozatot egyetértő hazafias lelkesedéssel, teljes bizalommal hoz meg

az ország valamennyi polgára, hogy csodálattal kell adóznunk a nemzet erejének, amely minden nehézség legyőzése után kell, hogy diadalmas és tartós békéhez segítsen bennünket. Ezért a békéért foly a mi nagy önvédelmi harcunk, a füstölgő romokból és kiomló vérből kell kifakadnia jövő fejlődésünk virágának.

Darányi karácsonyi cikke.

Darányi Ignác, a Magyar Gazdaszövetség elnöke a »Gazdaszövetség«-ben karácsonyi cikk keretében a következőleg nyilatkozik:

A törvényhozás kapui most bezáródtak, nem is tudjuk mikor fognak azok újra megnyitni. A sajtó szabad mozgása is a hadjárat tartama alatt felette szűk körre van szorítva. A társadalom feladata most az eszmék irányításában a két leg-hatalmasabb tényező hiányát és fogyatékosságát kipótolni. Jó és rossz napokban fenntartani az önmagunkba és jövőnkbe vetett hitet — elnyomni az olykor jogosult kedvetlenségeket és kitarításra buzdítani mindeket a küzdelem végleges sikeréig — méltó feladat mindazoknak, kiket a sors nagyobb, vagy kisebb körben, de örállókul rendelt társadalomunk különböző tagozataiba.

De midőn e nagy és komoly munkára gondolunk, ne feledkezzünk meg a falvakról és a falu népéről, arról a népről, amely versenyzett abban, hogy hadseregünk zászlói alá siessen és amelynek vitétségében újra feltámadt a magyar katonai régi dicsősége. Ne feledkezzünk meg arról a népről, melynek fiai, ha sebesülten hazatérnek, csak egy vágy és egy gondolat által uraltatnak s ez az, hogy mielőbb visszatérhessenek a harcúterre. Ne feledkezzünk meg arról a népről, amely mikor áldozni kell, mikor gyűjteni kell fehérmunkát és meleg ruhákat, mikor kórházakat kell állítani, vagyoni viszonyait messze meghaladó mértékben teszi le áldozatát a háza oltárára. Legutóbb is a hadikölesön jegyzésénél azt láttuk, hogy szakít megrögzött szokásaival és hagyományával, csak hogy ezen hazafias munkából is kivége a maga részét.

Mezőgazdák ZUHATAG KUTJA.

Serleges rendszer cső és gummi nélkül.

Minden eddigi rendszert fölülmul

Minthogy az amerikai gépek behozatala a háborus viszonyok folytán teljesen bizonytalan, szerezzé be mindenki szükségletét a még raktáron levő készletből. Rendelje meg tehát már most az

Adriance fűkaszálókat és aratógépeket, valamint

Deere-féle tárcsásboronákat és tengeriültetőket.

Magyarországi vezérképviselő:

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., **Attomány-utca 29. szám.**

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok Fiu- és leánykafehérmű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utódai

fehérmű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint minoenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

A világháború, melyet mi ma átélünk, nem folyik le nagy tanulságok nélkül. E tanulságok közül talán a legnevezetesebb az, hogy a magyar földnek évtizedeken keresztül következetesen hirdetett védelme és oltalma nemzeti fennmaradásunk első feltétele, mert eltekintve a felülmulhatlan emberanyagától, melyet földünk nyújt, csak a föld képes biztosítani a hadseregnek a honi termelés által való ellátását. Ebből a szempontból az 1915. évre óriási feladat megoldása vár. Ezen feladat megoldása lelkesen és áldozatkészen minden magyar gazdának kötelessége. A legsajátabb önértékünk is ugyan a többtermelésre kétszeresen utal bennünket, de ez a szempont másodrendű és mellékes. Érzem éstudom, hogy gazdatársaink mennyi akadállyal küzdenek ma. Tudom, hogy termelési költségeink mily aránytalanul fokozódtak. Tudom, hogy gazdaságunk művelésében egyik nehézség a másikat éri. De azért mégis azt mondom, hogy a termelés fokozásában meg kell mozgatni minden erőnket, nem lehet kimélni semmi áldozatot. Ha minden magyar ember megerőlteti magát ezekben a világra zajló időkben, akkor jogos az a törekvés, hogy a földet is erőltessük meg a termelés fokozásával. Ha mostoha gazdasági évikövetkeznék be, amitől Isten mentse, akkor is azt mondom, inkább önmagunkat élelmezzük hiányosan, de harcha vonult katonáink táplálkozásának szenvedni semmi szín alatt nem szabad. Ebben a törekvésben munkás lehet minden gazdatársunk. Felhasználva az enyhébb időjárást, szántunk tavaszi alá, amennyit csak lehet, a trágyakiherdás, ahol csak közvetlen célja nincs, későbbre maradhat. Készleteket ne gyűjtsünk és ne tartunk vissza, de szorgosan őrizzük meg a tavaszi vetőmagot, ahol pedig az nincs meg, mielőbb szerezzük be a szükségletet. Vessünk tavaszi búzát és árpát, vessünk tengerit, burgonyát, pohánkát, hüvelyeseket, kölest stb. mennél többet. Termeljünk bőven zöldségféléket is a végből, hogy szükség esetén élelemben fogyatékos ne szenvedjünk és a szállítást ellátó kiadóbb élelmicikkeket hadseregünk céljaira fordíthassuk. Tartsuk fenn sértetlenül állatállományunkat és különösen oltalmazzuk a fiatal jószágot. Ne legyen egy nap sem gazdaságunk vitelében, amelyen erről az

érdekről megfeledeznénk. Minden gazdatársunk szobájának falára egy táblát kellene felfüggeszteni, hogy ezt a nagy szempontot el ne felejtse.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A gazdák korpaszükségletének biztosítása. A földművelésügyi miniszter gondoskodni kívánt arról, hogy a gazdák az állataik takarmányozásához szükséges korpamennyiségeket a mai rendkívüli viszonyok közt is megfelelő áron szerezhessék be. — E célból a miniszter úgy a fővárosi, valamint a vidéki malmoknál nagyobb korpa készleteket kötött le s az elképzelt rendelkezésre álló korpakészleteket eredeti áron bocsátja a gazdaközönség rendelkezésére. A korpa ára métermázsánként a következő: a) buza- vagy rozskorpa 14 K., b) árpakorpa 16 K., c) tengerikorpa 10.50 K. Amennyiben egyes malmok árpakorpat buza- vagy rozskorppal keverten állítanak elő, az ilyen korpa ára ezen árak alapvétele mellett a keverés arányában számítható. Az árak zsák nélkül, készpénzfizetés mellett a malomban, vagy a malom rakodó-állomásán átvéve értenődők. A korpa az egyes malmoknál a m. kir. gazdasági felügyelőségek által kiállított utalvány alapján szerezhető be. Az a gazda tehát, aki kedvezményes áru korpát akar vásárolni, forduljon az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőséghez s a községi eljárás által kiállított bizonyítvánnyal igazolja a korpával takarmányozandó állatainak számát s ehhez képest azt a korpamennyiséget, amelyre neki ez állatlétszám egyhavi takarmányozása céljából szüksége lesz. Az illetékes vármegyei gazdasági felügyelő utalványa alapján a korpát a gazdaközönség az utalványon felsorolt malmok bármelyikénél vásárolhatja. Senki egyszerre egyhavi szükségletnél nagyobb mennyiséget nem vásárolhat s a gazdasági felügyelőség sines feljogosítva az egy havi szükségletnél nagyobb mennyiségre szóló utalvány kiállítására. Különös figyelmet érdemel a tengeri korpa, amely eddig nálunk kevéssé volt ismeretes és használatos, de hozzáértők véleménye szerint nagyon értékes és alacsonyán megszabott áránál fogva olcsónak mondható erőtakarmány. Egyedüli hátránya, hogy aránylag könnyebb és gyorsabb romlékonysága folytán hosszabb ideig zsákolva nem tartható s ezért célszerű lesz, ha a gazdák állandóan érdeklődni fognak aziránt, hogy a különböző malmok mikor örölnek tengerit s ehhez képest fognak gondoskodni arról, hogy a tengerikorpa az örölés után lehetőleg azonnal elszállítsassék.

A katonai célokra szolgáló vágóállatok forgalmának megkönnyítése. A katonaság hussal való ellátásának megkönnyítése céljából a földművelésügyi miniszter ideiglenesen megengedte, hogy a ragadós száj- és körömfájás miatt lezárt magyarországi lörvényhatósági városok, rendezett tanácsú városok és községek vérszentes olyan udvaraiból, amely udvarok nincsenek közvetlen közelében a fertőzött udvaroknak, egészséges vágóállatok külön engedély nélkül küldessenek vasuton (hajón) a katonaság élelmezése céljából közvetlenül vágóhidra, vagy az ilyen állatok elhelyezésére szolgáló külön gyűjtőtelepekre, feltéve, hogy a feladó el van látva a katonaság által kiállított olyan igazolvánnyal, mely szerint az elszállításra kerülő állatok a katonaság részére küldetnek az illető rendelkezési helyre, ahol a katonaság élelmezése céljából vágatnak le, illetve ilyen állatok ideiglenes elhelyezésére szolgáló külön helyen a katonaság részére gyűjtetnek. Az ilyen vágóállatok marhaleveleinek kiállítására és az állatoknak a felrakási állomásra küldése előtt, az állatok tartózkodási helyén a járási, városi m. kir. állatorvosnak a szállító fél költségén helyszíni vizsgálatot kell tartani. Az eljáró m. kir. állatorvos az elszállítást csak akkor engedheti, ha a legnagyobb körültekintéssel végzett vizsgálat során arról győződött meg, hogy a betegség elhurcolásának eshetősége csakugyan ki van zárva és hogy az állatoknak a felrakási állomásra küldésénél az utközben való fertőzés veszélye nem forog fenn. Az ilyen szállítmány elindításánál a felrakásnál közműködő állatorvos a rendelkezési állomás elsőfokú hatóságát értesíteni tartozik abból a célból, hogy ez a hatóság az ellenőrzés fogantatása és a kellő óvrendszabályok alkalmazása iránt még a szállítmány odaérkezése előtt, a helyi viszonyokhoz mérten s a katonasággal egyetértéssel akként intézkedhessék, hogy ilyen szállítmányok útján a ragadós száj- és körömfájás esetleges behurcolásának hathatósan elejét vették. Ilyen szállítmányok utközben más rendelkezési helyre irányítása csak a katonai hatóság rendelkezése alapján történhetik. A rendelkezési helyen az ilyen szállítmány kiadásakor állatorvosi vizsgálat alá esik és levágatásig, illetve a katonaság részére a gyűjtőteleptől elszállításig, állatorvosi felügyelet alatt elkövetve tartandó. Ez az intézkedés nem terjed ki a katonaság tulajdonába már átment állatokra, amelyek katonai áruként szállításánál az állategészségügyi intézkedések megállapítására a katonaság a hadiállapot tartama alatt kizárólag a saját hatáskörében intézkedik és a saját felelősségére jár el.

Hofherr—Schantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár

3023

Erdélyrészi képvisellete, állandó nagy raktára

Magyar vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

matuf

Az állategészségügyi fertőtlenítések tárgyában báró Ghillány földművelésügyi miniszter terjedelmes utasítást bocsátott ki, amely kiterjed a fertőtlenítést megelőző tisztogatás és a tulajdonképpeni fertőtlenítésre, meghatározván a tisztogatás és fertőtlenítés idejét, ezeknek az intézkedéseknek a terjedelmét, különbséget téve az egyszerű és a szigorított fertőtlenítés között. A szigorított fertőtlenítés csak a keleti marhavész és a lép-fene esetében kötelező, de az állatbirtokos kívánságára és az ő költségére bármely más esetben is alkalmazható. Megállapítja az utasítás az állati nyerstermények ártalmatlanná tételének kötelező eseteit és alkalmazandó módjait. Az utasításban foglaltak megfelelő végrehajtása érdekében a miniszter rendeletben hívta fel a törvényhatóságokat, hogy utasítsák a községi előljáróságokat, hogy a tisztogatás és fertőtlenítés pontos keresztülvételét irányítsák és ellenőrizzék, gondoskodjanak, hogy a fertőtlenítő szerek mindenkor és mindenütt kellő minőségben és mennyiségben rendelkezésre álljanak. Utasítandók továbbá az elsőfoku hatóságok, hogy olyan esetekben, mikor az állatbirtokosok a fertőtlenítést a kitűzött időben nem hajtják végre, a fertőtlenítést az illetők költségére hivatalból fogantassák és a mulasztók ellen a kihágási eljárást késedelem nélkül indítsák meg. Ez intézkedésekkel kapcsolatban a m. kir. állatorvosok és az állategészségügyi biztosok kimerítő utasítást kaptak, figyelmeztetéssel arra, hogy a megsemmisítő ragályterjesztő tárgyak kijelölésénél a legnagyobb körültekintéssel járjanak el.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **A gazdák és a könyvkivonati illetékesség.** A Magyar Gazdaszövetség a hírlapok útján értesülve arról, hogy a kereskedelmi érdekképviseletek előterjesztéssel járultak az igazságügyi miniszterhez, amelyben a könyvkivonati perek különleges illetékességének az új perrendtartás életbeléptetését, vagyis 1915. évi január hó elsejét túlhaladó időre kiterjesztését kérik, ugyanebben a kérdésben alaposan megokolt felterjesztést intézett a miniszterhez, amelyben határozott állást foglal a kereskedők kérelme ellen, amivel a szövetségben egyesült kisgazdák érdekeit védelmezi. Hivatkozik a felterjesztés arra, hogy a könyvkivonati perek illetékessége a kereskedőknek adott privilégium volt, amelyet igen sokan az ország összes nem kereskedő lakosságával szemben felháborító módon használtak ki, ugyanarra, hogy a törvényhozás bölcsesége szükségesnek vélte ennek a kiváltságnak a megszüntetését, aminek a visszaállítására a háborúval beállott nagy, de nehéz idők semmiképpen nem szolgáltathatnak alapot. Ma a helyzet az, hogyha nem törölte volna el a törvényhozás a visszaéléseknek ezt a forrását, most rendeltetleg kellene felüggeszteni, mert a

falu népe nagy részének hadbavonulása és a katonai célokra igénybevett vasúti forgalom mellett az alpereseknek csaknem teljesen lehetetlenné vált a tőlük messze eső bíróság előtt való megjelenése. Rámutat a felterjesztés arra, hogy az új perrendtartás nem törli el egész általánosságban a könyvkivonati perek szabadon választható illetékességét, hanem azt bejegyzelt kereskedőknek más kereskedővel szemben peresített követeléseire korlátozza. A törvényben kodifikált intézkedés az összes gazdasági osztályok érdekeinek hosszas megvitatások révén létrejött összeegyeztetését foglalja magában, amely szerves egészet képez, úgy, hogy egyetlen intézkedést sem lehet érinteni sok más, a törvény által elismert érdekek sérelme nélkül. Kimutatja a felterjesztés, hogy mindazok az okok, melyek figyelembe vétettek a törvény megalkotásánál, ellene szólnak annak, hogy a különleges illetékesség a perrendtartás életbelépte idején túl meghosszabbíttassék.

— **Boroevics a magyar földművelők-ről.** Az Országos Gazdaszövetség azzal a kérelemmel fordult Boroevics Szvetozár hadseregpáncsnokhoz, hogy nyilatkozzon a magyar földművelők harci-erényeiről. A hadvezér a következő választ külte:

A magyar gazda, a nemzet e gyöngye, kiválóan harcol. Vitéz, kitartó, az időjárás viszontagságaival és a nélkülözésekkel szemben majdnem érzéketlen, mindig jókedvű, engedelmes és ragaszkodó, mint egy jó gyermek. A magyar gazda örömmel adja oda verejtékének és vérének utolsó cseppjét is. En harminchat évvel ezelőtt Sarajevo ostrománál megtanultam a magyar gazdát becsülni, ma Tomasov, Grodek, Przemysl és még sok más esata után csodálom. Az Isten tartsa meg Magyarországot legerősebb oszlopait: a magyar gazdákat! Boroevics gyalogsági tábornok.

— **Közgyűlési meghívó.** A Maros-Torda vármegyei Gazdasági Egyesület tagjait van szerencsénk 1914. évi december hó 30-án délelőtt fél 12 órakor a vármegyei ház nagytermében tartandó rendes őszi közgyűlésre meghívni. Marosvásárhely, 1914. december hó 15-én. Köllő s. k. g. e. alelnök. Rozsnyai s. k. g. e. titkár. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó és jelentések. 2. Egy igazgató választmányi tag és a fegyelmi bíróság választása. 3. Igazgató választmányi jelentésének tárgyalása. 4. Költségvetés és a múlt évek zárszámadások tárgyalása és jóváhagyása. 5. Jövő évi munkaterv megállapítása. 6. Egyesület által jegyzett hadikölesőnek bejelentése. 7. Az igazgató választmány által előterjesztett egyéb ügyek. 8. Esetleges indítványok.

— **3000 korona a legjobb harctéri felvételért.** »Az Érdekes Ujság» és »A Kis Érdekes» szerkesztősége pályázatot hird-

det a legszebb, legérdekesebb és legszenzációsabb harctéri felvételekre és pedig: I. 1 drb 1000 koronás első díjat 1000 korona, II. 3 drb 300 koronás második díjat 900 korona, III. 11 drb 100 koronás harmadik díjat 1100 korona, összesen 3000 korona. A díjakra csakis olyan fényképfelvételek pályázhatnak, melyek a monarchia mostani nagy háborújára vonatkoznak, komoly harctéri vagy egyéb, a háborúval kapcsolatban szép jeleneteket ábrázolnak és még seholsem jelennek meg.

A pályázat határideje 1915 febr. 15.

A döntés eredményét Az Érdekes Ujság és a Kis Érdekes szerkesztősége 1915 március 1-én hirdeli ki.

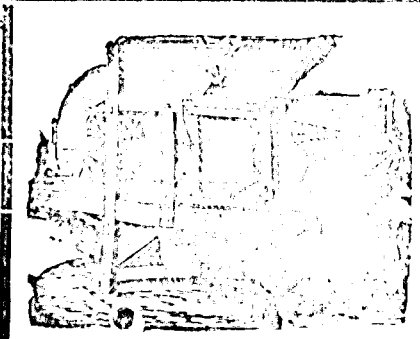
A pályázatra szánt képek Az Érdekes Ujság és A Kis Érdekes szerkesztőségéhez (V., Vilmos császár-ut 78. sz.) küldendők be.

— **Az állattenyésztés a háborúban.**

A jelenlegi háborús helyzet egyik következménye az is, hogy a marhaállomány az eddigénél jóval nagyobb részét a fokozódott huszfogyasztás kielégítésére kell fordítani. Hogy a nagy szükséglet kielégíthető legyen, másrészt azonban az állattenyésztés és a marhaállomány állandósága is biztosíttassék, az osztrák földművelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, melyben vázolja a teendőket. Utal mindenekelőtt arra, hogy a hosszú évek fáradságos munkájával elért eredményeket meg kell védeni. E célból elkerülendő mindenekelőtt a meglévő állomány felesleges csökkentése. Ez főleg abban nyilvánul meg, hogy az egyes központi vásárokról igen sok vágómarhát küldenek fel a tenyésztők és nagyon sajnálatos az a körülmény, hogy igen sok fiatal marha is kerül felhajtásra. — Ezért a gazdasági korporációknak kötelességük a tenyésztő gazdákat felvilágosítani és őket a tömegeladásoktól és a fiatal marha elköttyvetelésétől visszatartani. Főleg azonban a tenyészállatok megtartására kell törekedni és a minél nagyobb fiatal marhaállomány biztosítására, mert ez az igazi garanciája annak, hogy a marhaállomány végig elegendő legyen a fokozottabb szükségletek kielégítésére.

— **A katonaság ellátása borral.**

A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete a földművelésügyi miniszterhez intézett felterjesztésében megállapítja, hogy ibei bortermésünk egyike a leggyengébbeknek, az üzemköltségek már a mozgósítás előtt is, de főleg azóta jelentékenyen emelkedtek, mivel szemben a borárak csak nehezen alakultak ki és kevés kivétellel jóval alacsonyabbak, mint voltak a mozgósítás előtt. Főreményüket a szőlősgazdák abba helyezték, hogy a hadvezetőség a szabályok keretén belül rendszeres boradományban fogja részesíteni a harcoló vitézeket. Bár ebben a tekintetben a földművelésügyi miniszter hatóság támogatást nyújtott, ez általánosságban nem történt meg, ha fogott is bor, az kizárólag egyes hadtestparancsnokok elhatározásából történt, akik pedig a borszükségletet nem a borkeres-

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb
eredeti „KALMAR” rostát

sziveskedjék árjegyzéket kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

2006

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely
Vezérképviselet: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége Budapest, V., Váci-körut 32.

kedelmi gőcpontokból szerezték be, hanem a házi kínálatot vették igénybe. Nagy megnyugvással vett tudomást az egyesület arról, hogy a hadvezetőség a földmivelésügyi miniszter közbenjárására naponként tetemes mennyiségű vörös bor beszerzését és a harcra való szállítását rendelte el. Attól kell azonban tartani, hogy a megbízható helyekről beszerezhető vörös óbor készletek csakhamar kimerülnek, miért is, az egyesület véleménye szerint már most oda kellene törekedni, hogy vörös bor helyett fehér bor is legyen szállítható, melyből sokkal nagyobb mennyiség áll rendelkezésünkre. Hivatkozik az egyesület felterjesztésében arra, hogy az egészség fenntartására, az erő fokozására és a harci készség emelésére a fehér bor ép azt a szolgáltatást fogja teljesíteni az egészséges katonáknál, mint a vörös bor. Ezeknek az előrebocsátásával azt a reményét fejezi ki az egyesület, hogy a hadvezetőség eltér attól a merev felfogásától, hogy a katonaság részére általánosságban csakis vörös bor szereztessék be, ami által a katonai érdekek sértetlen megóvása mellett a közgazdasági érdekeket is szolgálja fogja. Végül felkéri az egyesület a földmivelésügyi minisztert, aki kezdettől fogva legmelegebben pártfogolta a szőlősgazdák és ezzel kapcsolatban a borkereskedők méltányos érdekeit, hogy ebben az irányban támogatását érvényesítse.

— **Cukorrépatermelő országos értekezlete.** Miután a hadműveletek áthuzódása a jövő évbe bizonyos, a gazdák ezzel az eshetőséggel a jövő évi munkaprogramm megállapításánál számolnak. A hadműveletek okozta fokozottabb munkakészség elvonás következményeivel különösen számolniuk kell a cukorrépatermesztő gazdáknak és emellett számolniuk kell a munkabérek nagymértékű emelkedésével. — Miután a cukorrépatermesztés mai terjedelmének fenntartása közérdek, a gazdák meg vannak győződve arról, hogy mindent el kell követni ennek érdekében. Ezek a mozzanatok tették szükségessé, hogy a gazdák a cukorgyárakkal lehető egyetértésben beszéljék meg és állapítsák meg a teendőket, esetleges kormányintézkedéseket, amelyek a cukorrépatermesztés biztosítása érdekében szükségesek és kívánatosak. Ezekből kifolyólag az O. M. G. E. nevében Bujanovics Sándor elnök 1915. évi január hó 10-ére délelőtt 10 órára a Mezőgazdák szövetsége székházába egybehívta a cukorrépatermelő országos értekezletét.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

**A Dr. Borovszky-féle szagosított
BOROLIN**

a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdalmakat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a Borolingyárban
Budapest, II., Margitrapart 45. sz.
Próbáüveg 50 fillér.

**A MAGYAR
JELZÁLOG HITELBANK**

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

HÁZAKRA

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGALOSABB KÖLCSÖNÖKET NYUJT

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

2767 I.

**Zsákok, ponyvák,
Olajok és zsírok**

Minden más forrásnál olcsóbban és jobb minőségben megrendelhetők az:

Erdélyi Gazda Társaságnál Kolozsvárt, Attila-utca 10. sz. 3119 I.

KERÉSEK

egy ügyes, a gazdaság minden ágazatában jártas

ISPÁNT.

Levélcím: Nagy Dénes földbirtokos Torda. (Torda-Aranyos vármegye)

Földmives iskolát végzett gazdasági felügyelő

ispán

uradalomhoz kerestetik.

Ajánlatok fizetési igény megjelölésével:
Uradalmi intézőséghez
Válaszutra küldendők. 3153

**Magyar erdélyi fajta ökröknakat, 1-4 éves korig, igás-ökröket,
és 4-6 éves bival-ökröket **SÜRGŐSEN****

keresünk megvételre.

Ajánlatokat kor, súly es ár megjelölésével (legalább) 10 darabot kitevő mennyiségről) kérünk az

Erdélyi Gazda Társaság

Kolozsvár címen — küldeni. 3035